

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610-**15232601**
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

24 Mart 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

KARS MİLLETVEKİLİ
SAYIN AV.İNAN AKGÜN ALP'İN
TBMM 7/35469 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR

7/35469
GK 32

SORULAR

Kars kent merkezinde altyapı eksiklikleri uzun yıllardır ciddi bir sorun teşkil etmektedir. Şehir içi yolların bozukluğu, su kesintilerinin sık yaşanması ve kanalizasyon hatlarının yetersizliği hem halk sağlığını hem de şehir yaşamını olumsuz etkilemektedir. Vatandaşlar özellikle içme suyu kesintisiz erişim konusunda büyük sıkıntı yaşamaktadır.

Bu bağlamda;

- 1- Kars kent merkezinde içme suyu altyapısını güçlendirmek amacıyla son 10 yılda yürütülen projeler nelerdir?
- 2- İl'de yaşanan su kesintilerinin temel nedenleri nelerdir ve bunların kalıcı çözümü için hangi yatırımlar yapılmaktadır?
- 3- Kanalizasyon ve yağmur suyu hatlarının yenilenmesine ilişkin bir plan bulunmakta mıdır?
- 4- Bakanlık ile Kars Belediyesi arasında altyapı sorunlarının çözümüne yönelik ortak projeler yürütülmekte midir?
- 5- İlin mahallelerinde asfalt, parke taşı ve yol onarım çalışmaları için ayrılan ödenek miktarları nedir?

CEVAPLAR

Bakanlığımız ilgili kuruluşu İller Bankası Genel Müdürlüğü tarafından iki adet İçmesuyu Projesi tamamlanmıştır.

Kars Belediyesi'ne içmesuyu isale ve şebeke hatlarında kullanılmak üzere boru alımları için İller Bankası Genel Müdürlüğünce finansman tahsis edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre içme suyu hizmetleri Kars Belediyesi'nin yetki ve sorumluluğunda olup, Kars Belediyesince talep edilmesi durumunda İller Bankası Genel Müdürlüğü mevzuatı, Yatırım ve Finansman Programı ile Kars Belediyesi'nin kredibilitesi çerçevesinde değerlendirilmektedir. İller Bankası Genel Müdürlüğünce Kars İli'nde bir adet Kanalizasyon ve Yağmursuyu Projesi tamamlanmıştır.

Ödenek miktarları yerel yönetimlerin talepleri doğrultusunda her yıl değerlendirilmekte olup, ilgili yerel yönetim kendisine ait söz konusu bilgilere kullanıcı kodu ve şifresiyle İLBANK web sitesinden erişilmektedir.

Kars Belediye Başkanlığı'ndan alınan bilgide;

- 1- Şehirde yaşam kalitesini doğrudan etkileyen en önemli unsurlardan birinin güvenli ve sürdürülebilir içme suyu altyapısının varlığının olduğu, Kars kent merkezinin içme-

kullanma ve endüstri suyu altyapısını güçlendirmek amacıyla İller Bankası Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü tarafından 2007 yılında onaylı 1'inci kademe L=97.844 km içme suyu hattının projelendirildiği ve söz konusu proje kapsamında Ø110-560 polietilen boru kullanılarak anılan projenin 88.089 metrelik kısmının Belediye ile İLBANK müşterekliğinde 2012 yılında tamamlandığı, 2014-2025 yılları arasında ise Belediye tarafından Ø100, 160, 200 polietilen boru ile L=32.000,00 metre içme suyu şebeke hattının teşkil edildiği ve toplamda hâlihazırda içme suyu şebeke hattının 292.512 km olduğu,

İller Bankası A.Ş. Proje Dairesi Başkanlığı tarafından yürütülen SUKAP projesi kapsamında 30.10.2021 tarihinde onaylanarak hazırlanan ve Belediye tarafından müşterek yürütülen "Kars (Merkez) İçme Suyu Kesin Projesi Şebeke İnşaat Planları" adı altında içme suyu isale ve şebeke hattı projesinin yapıldığı,

2021 yılında; SUKAP projesi kapsamında "Kars (Merkez) İçmesuyu Kesin Projesi" kapsamında Ø1000 mm (e=9mm) çelik boru ile 2.943 m şehir şebeke besleme hattı projelendirildiği, aynı projede DTM4 terfi merkezi ile DY1 deposu arası Ø560 mm HDPE PN10 ve PN12,5 olarak 2.188 m terfi hattı ve 15.000 m³ hacminde içme suyu deposunun projelendirildiği,

İmar planı ve yapılaşma dikkate alındığında içme suyu isale ve şebeke hatlarında ilave hat yapılmasının ve değiştirilmesinin planlandığı,

- 2- Son yıllarda değişen iklimin su kaynaklarını doğrudan etkilediği, kuraklığa bağlı olarak yağışların mevsim normallerinin altında seyrettiği, küresel ısınmanın etkisinin Kars ili'nde yoğun olarak hissedildiği ve mevsim normallerinin altında kalan yağış miktarları ile artan sıcaklıklara bağlı olarak yaşanan buharlaşmalardan dolayı kaynaklardaki su seviyesinin düştüğü, sıcaklık artışının şehirde; içme suyu, sulama ve benzeri amaçlı su kullanımını artırdığı, bu sebeplerden dolayı şehirdeki su yönetiminin doğrudan etkilendiği ve il merkezine 24 saat kesintisiz su verilemediği, buna bağlı olarak kesintilerin söz konusu olduğu,

Mevcut durumun iyileştirilmesi için ilave su temininin sağlanması amacıyla İçme Suyu İsale Hattı ile Arıtma Tesis'i'nin Tarım ve Orman Bakanlığı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (DSİ) İçme Suyu Dairesi Başkanlığı tarafından 2021/484145 İKN ihalesinin gerçekleştirildiği, Kars 2. Kademe İçme Suyu Tesisleri Proje Yapımı için 10.12.2021 tarihinde sözleşme imzalandığı ve proje kapsamındaki çalışmaların tamamlanarak inşa çalışmaları başlamak amacıyla finansman arayışlarına başlanıldığı,

- 3- Kars İl Merkezi'nde sayısal işletme projesi; İLBANK A.Ş. ve Belediye'nin müşterek imalatıyla gerçekleştirilen toplam şebeke hattının 174.307 metre olduğu ve önceki yıllarda Belediye tarafından imal edilen kolektör/şebeke hatlarının yaklaşık 250 km olduğu,

Ayrıca 2017 yılında Belediye ile DSİ arasında yapılan Kars Atık Su Toplama ve Arıtma Tesisleri yapımı kapsamında Kars Belediyesi'nin atık sularının kolektör hattı ile toplandığı, 31.12.2004 tarihli ve 25687 sayılı Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği ile 08.01.2006 tarihli ve 26047 sayılı Kentsel Atık Su Arıtımı Yönetmeliği'nden kısıtlayıcı olan kriterler esas alınmak kaydıyla deşarj standartlarını sağlayacak şekilde arıtılması için gerekli uygulama projesi ve inşaat işlerinin, Kars Belediyesi Hesabı'na DSİ bütçesinden karşılanmak suretiyle DSİ tarafından yapılması veya yaptırılması için protokol yapıldığı ve yapılan protokole göre Kars Atık Su Toplama Arıtma Tesisleri İkmalî Yapım İşî Kars İleri Biyolojik Atık Su Arıtma Tesis'i'nin maksimum

kapasitesinin 50.000 m³/gün olduğu ve L=16.314 m Ø300, Ø1200 kanalizasyon şebeke ve kolektör hattı teşkil edilmesinin planlandığı, 2023 yılı içerisinde atık suların Kars ayı'na deşarjını önlemek amacıyla 1.200 mm çapındaki L=2.300 m kolektör hattı teşkil edildiği ve proje kapsamındaki çalışmalara devam edildiği,

- 4- Kanalizasyon ve Altyapı Projesi (SUKAP) kapsamında altyapı yenileme projelerinin yapılmasının planlandığı belirtilmiştir.
- 5- Kars il merkezinde 2025 yılı yol yapım bütçesinin 58.056.350,37 TL olduğu, Yol Yatırım Programı kapsamında 7.723.632,64 TL harcama gerçekleştirildiği, toplamda 68.473 m² alanda ve yaklaşık 8.346 km uzunluğunda sathi kaplama yapıldığı,

Ayrıca, 3.195 km uzunluğunda ve 26.695 m² alanda bitümlü sıcak karışım (BSK) kaplama yapıldığı, bahse konu sathi kaplamalı yolların 2026 yılı içerisinde BSK kaplamaya dönüştürölmesinin planlandığı, şehrin muhtelif bölgelerinde ve ana arterlerinde kilit parke onarımları ile yama çalışmalarının gerçekleştirildiği belirtilmiştir.

Diğer taraftan, Bakanlığımız Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğünce Büyükşehir olmayan illerde yürütölen Köylerin Altyapısının Desteklenmesi (KÖYDES) Projesi kapsamında; 2005-2025 yıllarında, Kars ili'ne toplam 763.052.656 TL ödenek gönderilmiştir. 2025 yılında 150.658.123 TL ödenek tahsis edilmiştir. Kars ili'nin toplam köy yolu 3.235 kilometre olup, KÖYDES Projesi kapsamında köy yollarında; 719 kilometre asfalt yol, 2.533 kilometre stabilize yol, 72 kilometre beton yol, 1.028 kilometre onarım, 1.876.860 metrekare parke taşı yapılmıştır. Sanat yapısı olarak 9 adet köprü, 859 adet menfez tamamlanmıştır. Kars İli'nin 423 köy ve bağlısı sulu yeterli içme suyuna, 5 köy ve bağlısı yetersiz içme suyuna sahiptir. Proje kapsamında; içme suyu bulunmayan 5 köy ve bağlısına içme suyu tesisi kazandırılmış ve 1.057 köy ve bağlı yerleşimlerinin içme suyu tesisleri yenilenmiştir. Atık su toplama işlerinde 38 köy ve bağlısına 43 adet atıksu projesi yapılarak 18.733 vatandaşa hizmet götürölmüştür.